

NAAR MEER SAMENWERKING TUSSEN LUISTERPUNTBIBLIOTHEEK EN DE OPENBARE BIBLIOTHEKEN IN VLAANDEREN EN BRUSSEL

Waarom samenwerken ?

Luisterpuntbibliotheek werkt in de eerste plaats voor de doelgroep van blinden en slechtzienden en bij uitbreiding ook voor iedereen die een leeshandicap heeft. Luisterpunt biedt deze mensen twee materialen aan: brailleboeken en Daisy-boeken (= digitale luisterboeken).

Over de specificiteit van Daisy-boeken vindt u meer uitleg op onze website (www.luisterpuntbibliotheek.be).

Momenteel bereikt Luisterpunt ongeveer 4.000 personen. Dit is ongeveer 5% van de potentiële doelgroep, die in Vlaanderen ongeveer 2% van de bevolking bedraagt (zie bijlage). Ruim de helft van de Luisterpuntlezers zijn ouder dan 65 jaar en vaak immobiel.

Om meer mensen uit de ruime doelgroep te bereiken wil Luisterpunt meer werk maken van samenwerking met de openbare bibliotheken. Het gaat om een win-win-situatie voor alle betrokkenen, want:

- Luisterpunt bereikt door de samenwerking de meer mobiele mensen uit de toenemende groep van slechtziende medioren (50-60 jaar) en jongsenioren (60-70 jaar) (= verbreding doelgroep);
- De openbare bibliotheken kunnen door deze samenwerking hun dienstverlening continueren aan de klanten die geleidelijk aan afhaken door gezichtsproblemen (= klantenbinding) ;
- Personen met een leesbeperking geraken niet geïsoleerd, maar kunnen blijvend gebruik maken van een basisdienstverlening die er is voor iedereen (= inclusieprincipe).

Hoe samenwerken ?

1. Bekendmaking

Een eerste aanzet tot samenwerking ligt in het beter bekend maken van de speciale bibliotheekdienstverlening voor slechtzienden. Vele openbare bibliotheken hebben een dienstverlening voor rusthuizen en andere verzorgingsinstellingen én vaak bouwen bibliotheken ook een boekendienst-aan-huis uit.

Vanuit Luisterpunt stellen wij voor dat u onze bibliotheek daarbij bekend maakt door de verspreiding van onze folders en affiches; door verwijzing naar onze website en naar de Daisy- en braillecatalogus op Bibnet.

2. Wisselcollecties

Luisterpunt stelt gratis bruikleencollecties met Daisy-boeken op cd-rom ter beschikking. Het gaat om pakketten van 100 Daisy-boeken (meer of minder kan ook), waarvoor de bibliotheek zelf of Luisterpunt de titels kiest.

De bibliotheek kan deze wisselcollecties gebruiken voor rechtstreekse uitlening aan de eigen lezers of neemt die op in haar wisselcollecties voor rust- en verzorgingstehuizen of gebruikt die voor haar boekendienst-aan-huis.

Voor de praktische organisatie (barcodes op de cd's, signatuur op cd-doosjes, beveiligingstrips, selectie van titels door bib of door Luisterpunt, datafile van records met beperkte titelbeschrijvingen, opstelling in de bibliotheek, communicatie naar de doelgroep...) zijn aparte afspraken met de individuele bibliotheek mogelijk.

Gezien de dienstverlening alleen mogelijk is voor wie blind, slechtziend of leesbeperkt (ook bv. personen met dyslexie) is, verwachten we van de bibliotheek (of de lezer zelf) een verklaring op eer dat hij of zij tot de doelgroep behoort.

Het beluisteren van Daisy-boeken gebeurt het best op een Daisy-speler (kostprijs ongeveer € 380, voor particulieren bestaan er tussenkomsten die de prijs reduceren tot ongeveer € 110). Uiteraard is het een goede zaak als de bibliotheek of het rusthuis over een Daisy-speler beschikt (om een demo te geven, om uit te lenen aan de lezer of om Daisy-boeken te controleren ...).

Maar een Daisy-boek kan ook beluisterd worden via de computer, voor wie beschikt over windows mediaplayer of over specifieke Daisy-software (deze gratis software stellen wij graag ter beschikking).

Wie vragen heeft over het beluisteren van Daisy-boeken of over Daisy-spelers kan terecht op ons goedkoop nummer 070 246 070.

3. on line reserveren van Daisy-boeken

De Daisy- en braillecatalogus is online te consulteren op www.bibliotheek.be, of rechtstreeks via <http://daisybraille.bibliotheek.be>. De catalogus bevat titelbeschrijvingen met abstract (en

vaak ook een bespreking) van de Daisy- en brailleboeken.

De lezers kunnen on line op basis van hun inschrijvingsnummer rechtstreeks een welbepaalde Daisy-titel aanvragen. De speciale bibliotheek brandt het digitale luisterboek op cd-rom en stuurt het op naar de lezer, die het na lezen terugstuurt (omwille van de wetgeving op het leenrecht).

Luisterpunt wil deze aanpak ook uitbreiden naar openbare bibliotheken. Elke bibliotheek beschikt bij ons over een eigen inschrijvingsnummer. Wij stellen voor dat de slechtziende bibliotheekbezoeker in de bibliotheek via www.bibliotheek.be de kans krijgt om zo online een Daisy-boek te reserveren. Luisterpunt verwerkt de aanvraag, brandt het digitale luisterboek op cd-rom en stuurt het op. U heeft daarbij de keuze: ofwel sturen we het op naar de bibliotheek ofwel rechtstreeks naar uw lezer. Na lectuur dient het Daisy-boek te worden teruggestuurd, dit gebeurt portvrij in speciale verzenddoosjes.

Waarom een dergelijke aanpak stimuleren ?

Omdat voor vele slechtziende ouderen het een drempel is om ons rechtstreeks te contacteren en omdat velen onder hen nog niet vertrouwd zijn met computers.

Het geeft u als bibliotheek de kans om uw dienstverlening te continueren aan bestaande klanten, van wie het zicht verslechtert.

Partners in samenwerking

Gezien de ondersteuning van de dienstverlening aan bijzondere doelgroepen decretaal in de takenkorf van het Streekgericht Bibliotheek Beleid (SBB) ligt, bouwt Luisterpunt met de provincies en de VGC een concrete samenwerking (coördinatie van wisselcollecties, aanbieden van Daisy-spelers, stimulerende communicatie naar de bibliotheken en rusthuizen...) uit, die lokale openbare bibliotheken betere kansen biedt om personen met een leesbeperking van lectuur en informatie te voorzien.

Daarnaast wil Luisterpunt in de nabije toekomst innoverende technologische initiatieven (downloaden Daisy-boeken, braille on demand ...) uitwerken met Bibnet.

**BEVOLKING in
VLAANDEREN+BRUSSEL**

LEEFTIJD	anno 2005	%	prognose 2015	%
KINDEREN: 0-13 jaar	1.072.200	17	964.200	15
JONGEREN: 14-18	358.500	6	361.500	6
VOLWASSENEN: 19-50	2.819.700	45	2.433.300	39
MEDIOREN: 50-60	774.000	12	912.000	15
JONGSENIOREN: 60-70	582.000	9	711.000	11
SENIOREN: 70-80	483.000	8	504.000	8
HOOGBEJAARDEN: 80-...	228.000	4	372.000	6
TOTAAL*	6.317.400	100	6.258.000	100

* inclusief de Brusselcoëfficiënt (5% van de Vlaamse Bevolking) (bron:VRIND)

Het aantal 80-plussers stijgt met meer dan 50%

Het aantal 60-plussers stijgt van 21 naar 25% van de bevolking

Het aantal 50-plussers stijgt van 33 naar 40% van de bevolking

De medioren zijn een nieuwe doelgroep = de babyboom-generatie : ruim 15%

('front end-babyboomers' zijn geboren tussen 1945-1955)

**PERSONEN MET EEN LEESBEPERKING in VLAANDEREN +
BRUSSEL**

LEEFTIJD	anno 2005	%	prognose 2015	%
JEUGD: 0-18	12.635	10	11.264	9
VOLWASSENEN: 19-60	30.323	24	26.284	21
OUDEREN: 60-...	83.390	66	87.612	70
TOTAAL*	126.348	100	125.160	100

* inclusief de Brusselcoëfficiënt

Het aantal leesgehandicapten = 2% van de bevolking (bron:APS)

1 op 100 van de bevolking is ernstig slechtziend (60-90%gezichtsverlies)

1,4 op 1000 van de bevolking (= 8.844 personen) is blind (> 90% gezichtsverlies)

Ongeveer 2/3 van de leesgehandicapten is ouder dan 65 jaar (bron:Brailleliga)